

ReThink Urban Spaces

การมีส่วนร่วมของเยาวชนคืออะไร

แบร์รี เช็คโคเวย์

ศาสตราจารย์ด้านงานสังคมและการวางผังเมือง
มหาวิทยาลัยมิชิแกน
Ann Arbor MI 48109, United States
Tel.: +1 734 763 5960
Fax: +1 734 763 3372.
E-mail address: barrych@umich.edu.

บทคัดย่อ

การมีส่วนร่วมของเยาวชนช่วยสร้างเสริมพัฒนาการเชิงบุคคลและสังคม ให้ความเชี่ยวชาญแก่โครงการและการบริการด้านเด็กและเยาวชน และส่งเสริมสังคมที่เป็นประชาธิปไตยมากยิ่งขึ้น แต่การมีส่วนร่วมของเยาวชนยังมีการตั้งคำถามเกี่ยวกับปรากฏการณ์ขั้นพื้นฐานที่สำคัญที่สุด การขาดความเห็นชอบร่วมกันเกี่ยวกับเนื้อหาพื้นฐานเป็นข้อจำกัดในการมีส่วนร่วมของเยาวชนทั้งในแง่ของแนวปฏิบัติและหัวข้อในการศึกษา บทความชิ้นนี้เป็นการนำเสนอข้อค้นพบเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของเยาวชน ข้อเสนอทั่วไปที่ได้รับการยืนยันโดยงานวิจัยและการปฏิบัติ และคำถามหรือประเด็นที่ยังไม่ได้รับการตอบซึ่งเป็นโอกาสสำหรับการศึกษาต่อไปในอนาคต ตลอดจนเชื่อมโยงแนวคิดจากสาขาวิชาและความเชี่ยวชาญแขนงต่าง ๆ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาองค์ความรู้และขับเคลื่อนสาขาวิชานี้ให้เดินไปข้างหน้า

1. บทนำ

เราทราบอะไรบ้างเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของเยาวชน งานวิจัยและการปฏิบัติได้สนับสนุนข้อเสนอทั่วไปในข้าง และอะไรคือคำถามหรือประเด็นที่ยังไม่ได้รับการตอบที่เป็นโอกาสสำหรับการศึกษาต่อไปในอนาคต

การมีส่วนร่วมของเยาวชนมีความสำคัญ เพราะเมื่อเยาวชนมีส่วนร่วม เราจะได้ประโยชน์จากความรู้ความเชี่ยวชาญของพวกเขา ช่วยให้พวกเขาสามารถใช้สิทธิพลเมืองของตนเอง และช่วยให้สังคมมีความเป็นประชาธิปไตยมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ การมีส่วนร่วมของเยาวชนยังส่งเสริมการพัฒนาเชิงบุคคลและให้ความรู้ทางทฤษฎีและทักษะในการปฏิบัติแก่เยาวชนอีกด้วย

การมีส่วนร่วมของเยาวชนมีความสำคัญ แต่การมีส่วนร่วมของเยาวชนยังมีการตั้งคำถามเกี่ยวกับปรากฏการณ์ขั้นพื้นฐานที่สำคัญที่สุด อันได้แก่ การมีส่วนร่วมคืออะไร ผู้มีส่วนร่วมคือใคร ผู้มีส่วนร่วมทำอะไรบ้าง และผลลัพธ์คืออะไร เมื่อเรากล่าวถึงการมีส่วนร่วมของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง อาจหมายถึง “การบริการชุมชน” หรือ “ปฏิบัติการทางสังคม” หรือ “การมีส่วนร่วมทางพลเมือง” การขาดความคิดเห็นที่เป็นไปในทางเดียวกันเกี่ยวกับเนื้อหาพื้นฐานนี้จึงยังเป็นข้อจำกัดในการศึกษาวิจัยทั้งในระดับความรู้พื้นฐาน ประเด็นและหัวข้อที่สำคัญ ตลอดจนแนวทางการปฏิบัติ ดังนั้น คำถามจึงไม่ใช่ว่ามีฉันทามติหรือความขัดแย้งหรือไม่ในประเด็นข้างต้น หากแต่มีมาตรการในการสร้างความเข้าใจร่วมเกี่ยวกับประเด็นดังกล่าวหรือไม่อย่างไร

บทความชิ้นนี้มีจุดประสงค์เพื่อตอบคำถามดังกล่าวข้างต้น โดยรวบรวมข้อมูลจากแหล่งที่มาที่แตกต่างหลากหลาย และทำความเข้าใจข้อเสนอทั่วไป พร้อมพัฒนาชุดคำถามที่ยังไม่ได้รับการตอบเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของเยาวชน บทความนี้สะท้อนการ “บูรณาการเชิงวิชาการ (scholarship of integration)” ซึ่งเป็นแนวทางที่เชื่อมโยงความรู้ระหว่างสาขาวิชาและความเชี่ยวชาญแขนงต่าง ๆ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาองค์ความรู้และขับเคลื่อนสาขาวิชานี้ให้เดินไปข้างหน้า

2. ข้อเสนอทั่วไป

จากการศึกษาวิจัยทำให้ได้ข้อเสนอทั่วไปเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของเยาวชนที่ได้รับการยืนยันโดยงานวิจัยและผลจากการปฏิบัติ ซึ่งข้อเสนอบางประการมีความสำคัญ ดังต่อไปนี้

2.1 การมีส่วนร่วมของเยาวชนเป็นสิทธิที่ได้รับการคุ้มครองโดยอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก

ปฏิญญาสิทธิฉบับแรกพัฒนาโดยสหภาพช่วยเหลือเด็กสากลในเมืองเจนีวาเมื่อปี 2466 และได้รับการรับรองโดยสมัชชาใหญ่แห่งองค์การนิบาตชาติในปี 2467 ภายใต้ชื่อกฎบัตรสวัสดิภาพเด็กโลก ปฏิญญาด้านสิทธิเด็กได้รับการประกาศโดยองค์การสหประชาชาติในปี 2502 และเป็นพื้นฐานของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ซึ่งสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติได้ให้การรับรองในปี 2532

ข้อ 12 ของอนุสัญญาฯ ระบุว่า เด็กมีสิทธิในการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจในเรื่องที่เกี่ยวข้องและมีอิทธิพลต่อชีวิตของตนเอง และสามารถสร้างอิทธิพลต่อการตัดสินใจในเรื่องดังกล่าวโดยเฉพาะในโรงเรียนหรือชุมชน ข้อนี้ยืนยันว่า เด็กเป็นบุคคลซึ่งเปี่ยมพร้อมที่มีสิทธิในการแสดงความคิดเห็นในทุกประเด็นที่ส่งผลกระทบต่อพวกเขา และกำหนดให้ความคิดเห็นดังกล่าวต้องได้รับการรับฟังและให้หนักอย่างเหมาะสม กฎข้อนี้ตระหนักถึงศักยภาพของเด็กเกี่ยวกับการแลกเปลี่ยนทัศนคติและการมีส่วนร่วมในฐานะพลเมืองและเป็นตัวการในการสร้างความเปลี่ยนแปลง

สิทธิดังกล่าวนี้ว่าด้วยการที่เด็กควรได้รับข้อมูลที่จำเป็นเกี่ยวกับตัวเลือกที่มีอยู่และผลกระทบของตัวเลือกนั้น ๆ เพื่อให้พวกเขาสามารถตัดสินใจบนพื้นฐานของการมีข้อมูลเพียงพอและเป็นอิสระ การให้ข้อมูลช่วยให้เด็กสามารถพัฒนาทักษะ ความมั่นใจ และความมีวุฒิภาวะในการแสดงความคิดเห็นและสร้างอิทธิพลต่อการตัดสินใจต่าง ๆ ได้

นอกจากนั้น ข้อ 15 ยังระบุว่า เด็กมีสิทธิในการจัดตั้งและเข้าร่วมสมาคมตลอดจนสามารถรวมกลุ่มอย่างสันติ ทั้งสองกรณีข้างต้นสะท้อนถึงโอกาสในการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง เข้าร่วมกับกระบวนการทางการเมือง และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ทั้งสองสิ่งมีความสำคัญต่อการพัฒนาสังคมประชาธิปไตยและการมีส่วนร่วมของเด็กในการใช้สิทธิของตน

2.2 การมีส่วนร่วมของเยาวชนเป็นกระบวนการที่ให้เยาวชนเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในองค์กรและในการตัดสินใจที่กระทบต่อชีวิตของพวกเขา

การมีส่วนร่วมถือได้ว่าเป็นทั้งแนวทางปฏิบัติและหัวข้อการศึกษาวิจัย ซึ่งรวมถึงความคิดริเริ่มในการดึงเยาวชนเข้ามามีส่วนร่วมตามเชื้อชาติ ชนชาติพันธุ์ ชนชั้น เพศ หรืออัตลักษณ์ทางสังคมอื่น ๆ ระดับการศึกษา สิ่งแวดล้อม ที่อยู่อาศัย หรือประเด็นอื่น ๆ ทั้งในพื้นที่ชนบท เมืองขนาดเล็ก ชานเมือง หรือชุมชนเมืองในประเทศทั่วโลก การมีส่วนร่วมของเยาวชนน่าจะมีผลแตกต่างระหว่างกลุ่ม เช่นเดียวกับปฏิบัติการทางสังคมอื่น ๆ ซึ่งเป็นข้อเสนอที่มีหลักฐานจำนวนสนับสนุนเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ

การมีส่วนร่วมของเยาวชนยังรวมถึงความพยายามของเยาวชนในการรวมตัวในประเด็นที่ตนเองสนใจ ความพยายามของผู้ใหญ่ในการทำงานร่วมกับเยาวชนในองค์กรในชุมชน และความพยายามของเยาวชนและผู้ใหญ่ในการทำงานร่วมกันเป็นภาคีข้ามรุ่น การมีส่วนร่วมของเยาวชนมีลักษณะแตกต่างกันในแต่ละประเด็น แต่ตราบดีที่ประชาชนมีส่วนร่วมในองค์กรและในการตัดสินใจที่กระทบต่อพวกเขา นั่นถือได้ว่าเป็นการมีส่วนร่วม

2.3 การมีส่วนร่วมของเยาวชนหมายถึงการที่เยาวชนมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันและมีอิทธิพลอย่างแท้จริง ไม่ใช่การเข้าร่วมอย่างไม่มบทบาทหรือการมีบทบาทเชิงสัญลักษณ์ในองค์กรของผู้ใหญ่

คุณภาพของการมีส่วนร่วมนั้น ไม่เพียงแต่จะวัดจากจำนวนคนที่เข้าร่วมกิจกรรมเท่านั้น แต่ยังรวมถึงคุณภาพการมีส่วนร่วม เช่น การที่ผู้เข้าร่วมมีผลต่อกระบวนการอย่างแท้จริง มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจใด ๆ หรือสามารถสร้างผลลัพธ์ที่พึงปรารถนา โดยไม่คำนึงถึงว่าใครเป็นแกนนำในการมีส่วนร่วม อาจมีเยาวชนเป็นแกนนำ มีผู้ใหญ่เป็นแกนนำ หรือเป็นแกนนำร่วมกัน แต่มุ่งเน้นความสำคัญไปที่ว่าผู้เข้าร่วมนั้นสามารถสร้างผลกระทบอย่างไรได้บ้าง

ดังนั้น เมื่อคำจำกัดความของการมีส่วนร่วมเป็นเช่นนี้แล้ว การมีส่วนร่วมจึงหมายถึงพลังของเยาวชน ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีถูกมองข้ามในกระบวนการทางการเมือง ถือเป็นยุทธศาสตร์ที่ให้เยาวชนมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย การจัดสรรทรัพยากร และการปฏิบัติโครงการ และเป็นวิธีการที่เยาวชนสามารถมีอิทธิพลต่อโอกาสและผลลัพธ์ต่อสังคมในวงกว้าง คำจำกัดความนี้มาจากอาร์นชไตน์ ผู้พัฒนาแนวคิดขั้นบันไดของการมีส่วนร่วม โดยแต่ละขั้นสอดคล้องกับระดับอำนาจของประชาชน และใช้ให้เห็นความแตกต่างของกระบวนการสร้างพลังอำนาจด้วยข้อมูล การปรึกษาหารือ และอื่น ๆ รวมถึงทฤษฎีการมีส่วนร่วมของฮาร์ต

การรวมกลุ่มในชุมชนเป็นเครื่องมือสำหรับประชาชนที่ต้องการมีส่วนร่วม การรวมกลุ่มทำให้คนมารวมตัวกันและช่วยให้พวกเขาสร้างพลังในการบรรลุเป้าหมายของตนเอง เป็นกระบวนการในการสร้างความรู้สึกมีอำนาจในตัวเอง สร้างการรับรู้อำนาจของตนเองร่วมกับผู้อื่น และสร้างอิทธิพลในการส่งต่อความสัมพันธ์เชิงอำนาจในชุมชนของตนเอง ดังจะเห็นได้จากบทเรียนจากการรวมกลุ่มทางการเมืองของผู้ใหญ่ที่มีมาเป็นเวลากว่าหลายปีแล้ว

2.4 ในการมีส่วนร่วมของเยาวชนให้ตั้งอยู่บนสมมติฐานที่ว่าเยาวชนเป็นพลเมืองที่มีความสามารถ แทนที่จะเป็นผู้รับบริการที่ไม่มีปฏิริยาตอบสนอง

สมมติฐานข้อนี้สอดคล้องกับมุมมองที่ว่า “เยาวชนเป็นทรัพยากร” ซึ่งแตกต่างจากการนำเสนอภาพเยาวชนโดยสื่อในฐานะ “เหยื่อของความยากจน” และ “ปัญหาของสังคม” หรือในสาขาวิชาสังคมศาสตร์ที่ศึกษาเยาวชนในฐานะ “ผู้ที่รู้สึกแปลกแยกจากชุมชน” และ “ผู้ที่ถอนตัวออกจากการมีส่วนร่วม” ในขณะที่ผู้เชี่ยวชาญสาขาอาชีพพุ่งความสนใจในประเด็นข้อบกพร่องของเยาวชนและการบริการสำหรับเยาวชน จะเห็นได้ว่าเมื่อผู้ใหญ่มองเยาวชนว่าเป็นผู้ “มีปัญหาและสร้างปัญหา” และเยาวชนเองก็ยอมรับแนวคิดดังกล่าว ยิ่งส่งผลให้บทบาทของเยาวชนที่ควรจะมีเข้มแข็งขึ้นกลับอ่อนแอลง นอกจากนี้ ยิ่งผู้ใหญ่จัดสรรทรัพยากรสำหรับนโยบายที่มุ่งแก้ปัญหาข้อบกพร่องมากกว่าสร้างเสริมศักยภาพของเยาวชน มุมมองดังกล่าวจะยิ่งฝังรากลึกลงไปในแผนการดำเนินงาน ซึ่งทำให้ปรากฏการณ์ที่สะท้อนมุมมองว่าเยาวชนเป็นผู้มีความสามารถในการสร้างเปลี่ยนแปลงยิ่งยากจะเกิดขึ้นได้

มุมมองแบบ “เยาวชนเป็นทรัพยากร” นั้นท้าทายต่อ “อุตสาหกรรมการเมืองเยาวชนว่าเป็นภาระทางสังคม” ของผู้ใหญ่ที่มีอำนาจ จึงไม่น่าแปลกใจที่ผู้ใหญ่จะตั้งคำถามต่อมุมมองดังกล่าว เยาวชนเองก็ยอมรับแนวคิดของผู้ใหญ่ต่อตนเองในฐานะที่เป็นภาระทางสังคม มองไม่เห็นตนเองในฐานะกลุ่มคนที่สามารถสร้างการเปลี่ยนแปลงได้ อย่างไรก็ตาม เยาวชนคือผู้เชี่ยวชาญในการเป็นเยาวชนแม้ว่าบุคคลอื่นจะความคิดเห็นต่อเยาวชนอย่างไรก็ตาม

2.5 การมีส่วนร่วมนั้นมีจุดประสงค์ ผลลัพธ์ และเกณฑ์การประเมินที่หลากหลาย

การศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการมีส่วนร่วมมักประเมินผลการมีส่วนร่วมจากพัฒนาเชิงบุคคลและสังคมของผู้เข้าร่วม เช่น ความรู้และทักษะ หรือผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการหรือในโรงเรียน หรือความเข้าใจเกี่ยวกับทิศทางในการดำเนินชีวิต ความมั่นใจในตัวเอง ความเชื่อมโยงทางสังคม และสุขภาพภาวะทางจิตวิทยา ตลอดจนความคิดเชิงวิพากษ์ การพูดในที่สาธารณะ และความสามารถของความเป็นพลเมือง

นอกจากนี้ ยังมีประเมินผลของการมีส่วนร่วมจากพัฒนาการภายในองค์กร เช่น ความสัมพันธ์ของผู้เข้าร่วมต่อโครงการบริหารจัดการและจัดสรรทรัพยากร ความเป็นผู้นำ การบริหารจัดการ ความยั่งยืนขององค์กร ตลอดจนความร่วมมือภายนอกและการร่วมงานกับองค์กรอื่น ๆ

ขณะเดียวกัน การศึกษาอื่น ๆ ก็ประเมินผลของการมีส่วนร่วมในหลายระดับพร้อมกัน ตั้งแต่ระดับการสร้างตระหนักรู้ในขั้นต้นจนถึงการสร้างเชื่อมั่นในบทบาทขององค์กรเพื่อดำเนินการสร้างเปลี่ยนแปลง ปรากฏการณ์เหล่านี้สามารถสังเกตเห็นได้แม้ว่าการศึกษาเชิงวิชาการในประเด็นเหล่านี้จะมีน้อยก็ตาม

สุดท้ายนี้ การศึกษาวิจัยในครั้งนี้นับว่าหน่วยงานในชุมชนบางหน่วยงานนำการมีส่วนร่วมมาใช้เพื่อเป้าหมายในการบริหารจัดการเป็นหลัก โดยไม่มีการถ่ายโอนอำนาจไปยังผู้เข้าร่วม หน่วยงานเหล่านี้ใช้การมีส่วนร่วมเพียงเพื่อการประชาสัมพันธ์หรือสนับสนุนการตัดสินใจที่ถูกต้องตามกระบวนการทางกฎหมายหรือหาความสนับสนุนในการดำเนินโครงการ ซึ่งสะท้อนให้เห็นการใช้ประโยชน์ของการมีส่วนร่วมเพื่อจุดประสงค์เชิงบริหารมากกว่า ทั้งยังต่อต้านการมีส่วนร่วมที่นำไปสู่การถ่ายโอนอำนาจในการควบคุมไปให้แก่ประชาชนในประเด็นที่สำคัญของโครงการอีกด้วย

2.6 การมีส่วนร่วมมียุทธศาสตร์หลากหลาย

การรวมกลุ่มของเยาวชนนั้นมีทั้งการรวมกลุ่มกันตามประเด็นเพื่อปฏิบัติการทางสังคมและการเมือง รวมกลุ่มเพื่อวางแผนโครงการในระดับท้องถิ่น รวมกลุ่มเพื่อรณรงค์ผ่านคณะกรรมการในโรงเรียนและสภาเมือง และรวมกลุ่มเพื่อพัฒนาบริหารของตนเอง เยาวชนเหล่านี้เป็นสมาชิกคณะกรรมการในหน่วยงานเทศบาล และได้เข้าร่วมเวทีรับฟังความคิดเห็นสาธารณะ หรือมีส่วนในการจัดการชุมนุมประท้วงด้านนอกของการประชุม เยาวชนเหล่านี้ได้จัดทำงานวิจัยเพื่อชุมชน ประเมินผลโครงการขององค์กร นำเสนอโยบาย และเรียกร้องให้เจ้าหน้าที่รัฐแสดงความรับผิดชอบต่อการกระทำของตน นอกจากนี้ ยังมีการศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของเยาวชนในสถานศึกษา งานอาสาสมัคร บาสเกตบอล วอลเลย์บอล และชมรมโต้วาที ซึ่งถือเป็นการศึกษาวิจัยมีประโยชน์ แต่ยังไม่สัมพันธ์กับคุณภาพของการมีส่วนร่วมตามคำจำกัดความของงานวิจัยนี้

ข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมการมีส่วนร่วมนั้นมีอยู่จำนวนมาก มีเอกสารเผยแพร่ที่ระยะเวลา ขึ้นตอน และกิจกรรมเฉพาะต่าง ๆ และให้ตัวอย่างเชิงประจักษ์เกี่ยวกับปฏิบัติการของเยาวชน การพัฒนาเยาวชน ตลอดจนความคิดริเริ่มของเยาวชนเพื่อชุมชน อีกทั้งยังมีคู่มือที่บรรจุเครื่องมือและเทคนิคสำหรับการสังเกตการณ์ บทสัมภาษณ์ ภาพวาด ภาพถ่าย แบบสอบถาม การประชุมเชิงปฏิบัติการ การประชุมสุดยอดทางโยบาย การพูดคุยในชุมชน การประชุมในระดับเมือง การชุมนุมและประท้วง และอื่น ๆ

2.7 ประเด็นเกี่ยวกับเยาวชนนั้นไม่มีขอบเขตจำกัด และยักรวมถึงประเด็นเกี่ยวกับโรงเรียนและระบบการศึกษา

เยาวชนให้ความสนใจเกี่ยวกับประเด็นทางสังคม เช่น การทำสงคราม ความยากจน ระบบสาธารณสุข ที่อยู่อาศัย คนไร้บ้าน ความรุนแรง เพศสัมพันธ์และการตั้งครุฑ ความเป็นผู้ใหญ่และโรคกลัววัยรุ่น ความหลากหลาย การเลือกปฏิบัติ ยาเสพติด น้ำสะอาด อาหารที่มีประโยชน์ การจ้างงาน และการฉ้อโกง อีกทั้งเยาวชนยังมีความสนใจเกี่ยวกับกระบวนการแปลงพื้นที่ชุมชนเพื่อคนที่อาศัยในบริเวณนั้น (Gentrification) ความเป็นอยู่ที่ไม่ปลอดภัย ปัญหาสุขภาพจิตและความปลอดภัยบนถนน ความเป็นพิษของสีทาอาคาร และสิทธิในการชุมนุมในที่สาธารณะอย่างเสรี

นอกจากนี้ เยาวชนยังให้ความสนใจเกี่ยวกับโรงเรียนและระบบการศึกษาเป็นพิเศษ ซึ่งเป็นเรื่องที่น่าสนใจเพราะว่าโรงเรียนเป็นสถานที่ที่เยาวชนใช้เวลาเป็นส่วนใหญ่และถือเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสูง การศึกษาวิจัยนี้ชี้ให้เห็นว่า เยาวชนมีความกังวลเกี่ยวกับประเด็นเกี่ยวกับวิชาการและหลักสูตรการศึกษา เมื่อพวกเขาได้ตั้งคำถามต่อครูเกี่ยวกับหลักสูตรที่ไม่ถูกต้องหรือไม่ครอบคลุม หรือตั้งคำถามต่ออาคารสิ่งปลูกสร้างในโรงเรียน เช่น อาคารที่ไม่ปลอดภัยหรือห้องน้ำที่ไม่สะอาด ตลอดจนการตั้งคำถามต่อกฎและแนวปฏิบัติในโรงเรียน เช่น นโยบายเกี่ยวกับการเข้าเรียนหรือการแต่งกายที่ไม่เป็นธรรม สะท้อนให้เห็นว่าเยาวชนได้ตระหนักว่าโรงเรียนของพวกเขามีการแบ่งแยกเชื้อชาติ และมีความกังวลต่อประเด็นความหลากหลาย อีกทั้งยังเห็นว่าคุณครูไม่มีความพร้อมในการจัดการประเด็นความหลากหลายทางเชื้อชาติในห้องเรียน

ประเด็นที่เยาวชนยกขึ้นมานั้นส่วนใหญ่เป็นประเด็นที่เยาวชนสะท้อนมาจากผู้ใหญ่ที่มีอำนาจและผู้ที่มีความหวงใจในตัวเยาวชน ไม่ว่าจะ เป็นครูหรือผู้ปกครองก็ตาม อย่างไรก็ตาม ประเด็นความกังวลที่ได้รับการส่งต่อจากผู้ใหญ่มาที่เยาวชนนี้แม้จะเป็นทรัพยากรที่ล้ำค่าและกระจายอยู่ทั่วโลก แต่ไม่จำเป็นต้องถูกแปรเปลี่ยนเป็นการมีส่วนร่วมของเยาวชนในทุกกรณี เพราะเมื่อเยาวชนสามารถระบุประเด็นการเข้าไปมีส่วนร่วมด้วยตัวเองได้แล้ว นั้นสามารถนำไปสู่การปลุกจิตวิญญาณและการลงมือปฏิบัติด้วยตัวของเยาวชนเองได้ต่อไป

2.8 เยาวชนหลายคนไม่มีส่วนร่วมหรือมีส่วนร่วมในกิจการสาธารณะในระดับต่ำ และมีเพียงกลุ่มคนจำนวนน้อยที่มีระดับการมีส่วนร่วมสูง

การศึกษาวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่า ผู้เข้าร่วมที่มีความกระตือรือร้นส่วนใหญ่แล้วยังไม่ใช้ตัวแทนของประชากรทั่วไป ระดับรายได้ การศึกษา สถานภาพ และสถานะทางสังคมล้วนมีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของบุคคล และมีส่วนในการพัฒนาบุคลิกภาพส่วนบุคคล และทัศนคติต่อสังคมที่เอื้อให้เกิดการมีส่วนร่วมต่อไปได้ ดังนั้น การมีส่วนร่วมในระดับที่แตกต่างกันจึงเป็นเรื่อง “ปกติ” ในสังคม

จากการศึกษาพบว่ารูปแบบการประเมินการมีส่วนร่วมมักประเมินจากกิจกรรมที่เป็น “ท่างการ” เช่น การลงคะแนนเสียงในการเลือกตั้ง มากกว่าที่จะเป็นกิจกรรมอื่น ๆ เช่น การรวมกลุ่มกันในระดับรากหญ้า ชี้ให้เห็นว่าผลการศึกษารูปแบบการประเมินเหล่านี้ละเลยข้อเท็จจริงที่ว่าประชาชนที่มีรายได้ต่ำจะให้ความสำคัญกับการใช้เวลาไปกับสิ่งอื่นมากกว่าและไม่เชื่อว่าการมีส่วนร่วมของตนมีความหมาย การศึกษาวิจัยช่วงก่อนหน้านี้ ได้จัดทำเอกสารรูปแบบการขาดการมีส่วนร่วมของเยาวชนที่มีรายได้ปานกลางและสูง ซึ่งระบุว่าเป็นผลมาจากเทคโนโลยี โทรคมนาคม และการลดลงของต้นทุนทางสังคม ทำให้เยาวชนกลุ่มดังกล่าวมีภาพลักษณ์ “ถอนตัวออกจากการมีส่วนร่วม” และ “ไม่ยุ่งเกี่ยวกับประชาธิปไตย”

2.9 ประชาชนที่มีรายได้ต่ำมีส่วนร่วมในการเมืองในระบบต่ำกว่าประชาชนที่มีรายได้สูงกว่า แต่มีส่วนร่วมในทางที่เหมาะสมกับสถานภาพของตนในขณะนั้น

งานศึกษาที่ดึงข้อสังเกตว่าการมีส่วนร่วมของเยาวชนผิวสีที่มีรายได้ต่ำในประเด็นการปฏิรูปการศึกษานั้นเพิ่มมากขึ้น รวมถึงความคิดริเริ่มโดยเยาวชนผิวสีที่มีรายได้ต่ำในการจัดทำเอกสารประเด็นความไม่เท่าเทียมกันในนโยบายพักการเรียนของโรงเรียน และการป้องกันการตัดการบริการสำหรับเยาวชน จัดการรณรงค์สำหรับหลักสูตรการสอนแบบใหม่ที่ตอบสนองต่อความหลากหลายทางเชื้อชาติ และเคลื่อนไหวในประเด็นการลดขนาดห้องเรียนและเพิ่มกิจกรรมหลังเลิกเรียน ความพยายามเหล่านี้นี้พุดถึงประเด็นทางโครงสร้างเกี่ยวกับการเลือกปฏิบัติและความยากจนในภาพกว้าง รวมถึงประสบการณ์ในชีวิตประจำวันในโรงเรียนและชุมชน

การมีส่วนร่วมที่แตกต่างของเยาวชนที่มีรายได้ต่ำไม่ได้แปลว่าพวกเขาไม่ยุ่งเกี่ยวกับความเป็นประชาธิปไตย ในทางตรงข้าม พวกเขาเป็นส่วนร่วมในกิจการสาธารณะในรูปแบบที่เหมาะสมกับเงื่อนไขของตนเองมากกว่า ซึ่งยากที่จะจัดทำเป็นรายงานหรือเอกสารสำหรับนักสังคมศาสตร์กระแสหลัก

2.10 การมีส่วนร่วมของเยาวชนที่ได้รับการอำนวยความสะดวกจากแกนนำเยาวชนและพันธมิตรผู้ใหญ่

การมีส่วนร่วมที่เป็นผลมาจากการรับรู้เกี่ยวกับเชื้อชาติ เพศ อายุ รายได้ การศึกษา ประเทศบ้านเกิด วัฒนธรรมครอบครัวและชุมชน การอยู่อาศัยในชนบทหรือเมือง การแยกที่อยู่อาศัยตามเชื้อชาติ ความรู้เกี่ยวกับความเป็นพลเมือง กิจกรรมนอกหลักสูตร การบริการชุมชน นโยบายสาธารณะ ข้อจำกัดทางกฎหมาย อุปสรรคทางองค์กร ความเหลื่อมล้ำในโรงเรียน การส่งเสริมโดยผู้ปกครองและครู ทัศนคติของผู้ใหญ่ และปัจจัยอื่น ๆ

การศึกษาของเราชี้ให้เห็นว่าแกนนำเยาวชนและพันธมิตรผู้ใหญ่มีความสำคัญต่อการมีส่วนร่วม ทั้งนี้ ได้ตั้งข้อสังเกตว่า ความคิดริเริ่มที่มีคุณภาพนั้นจะเกิดขึ้นในโรงเรียนและชุมชน ซึ่งแกนนำเหล่านี้ได้เข้าร่วมในกิจกรรมที่นำโดยเยาวชน นำโดยผู้ใหญ่หรือกิจกรรมข้ามรุ่น โดยทำหน้าที่เป็นผู้เชื่อมประสานช่วงว่างระหว่างวัย ซึ่งแกนนำเยาวชนเหล่านี้อาจมีแรงจูงใจเข้ามามีส่วนร่วมในระดับส่วนบุคคล เช่น เคยมีประสบการณ์ได้รับการเลือกปฏิบัติ หรือมีความสนใจและเห็นโอกาสในการพัฒนาตนเองเพื่อเตรียมพร้อมสำหรับการเรียนต่อในระดับอุดมศึกษาหรือการทำงาน

นอกจากนี้ยังได้สังเกตเห็นว่าแกนนำเยาวชนบางคนมีพัฒนาการก้าวกระโดดอย่างเห็นได้ชัด ในแง่ของการเกิดความตระหนักรู้เกี่ยวกับประสบการณ์ ได้รับแรงสนับสนุน มีความมั่นใจ พัฒนากทักษะและความเชี่ยวชาญ กลายเป็นผู้นำ และเติบโตเป็นผู้ใหญ่ แต่ละขั้นที่มีความต่อเนื่องช่วยพัฒนาความสามารถให้แก่เยาวชน ก่อนที่จะเติบโตในที่ทำงานของตนเองต่อไป

อย่างไรก็ดี แกนนำเยาวชนไม่ได้ทำงานอย่างโดดเดี่ยว ในทางกลับกัน ผู้ใหญ่มักมีบทบาทหลากหลายในกระบวนการดังกล่าว ตั้งแต่การเข้าถึงเยาวชน ส่งเสริมความคิด และสนับสนุนงานของเยาวชน

ตัวอย่างเช่น ในโครงการ Lifting New Voices พันธมิตรผู้ใหญ่ประกอบด้วย “พันธมิตรส่วนบุคคล” เช่น พ่อแม่และเพื่อนบ้าน “พันธมิตรในชุมชน” เช่น ครู คุรุฝึก หรือคนทำงานด้านเยาวชน และ “พันธมิตรองค์กร” เช่น เจ้าหน้าที่ราชการหรือสื่อมวลชน ผู้ใหญ่เหล่านี้ล้วนอยู่ในชีวิตประจำวันของเยาวชน สามารถพูดคุยกับพวกเขาเป็นการส่วนตัวและมีบทบาทเป็นที่ปรึกษาที่คอยผลักดันพวกเขาและยังเป็นผู้เชื่อมระหว่างโลกของเยาวชนและโลกของผู้ใหญ่อีกด้วย

ข้อค้นพบเหล่านี้ได้นำไปสู่ข้อสรุปว่าในการศึกษาวิจัยการพัฒนาความเป็นผู้นำของเยาวชนเพื่อเตรียมความพร้อมเยาวชนสำหรับการมีส่วนร่วมในชุมชนนั้น สามารถคาดหวังประโยชน์ที่จะได้รับเกี่ยวกับการพัฒนาความเป็นผู้นำในรูปแบบต่าง ๆ สำหรับผู้ใหญ่ที่เยาวชนถือว่าเป็นพันธมิตรของตนด้วยในคราวเดียวกัน

2.11 การมีส่วนร่วมของเยาวชนมีอุปสรรค แต่ก็มีโอกาสในการเสริมสร้างความเข้มแข็งในการมีส่วนร่วมของพวกเขาในอนาคต

การให้เยาวชนเกิดการมีส่วนร่วมนั้นเป็นเรื่องที่ค่อนข้างยากหากเยาวชนไม่เห็นภาพตัวเองว่าเป็นกลุ่มที่สามารถสร้างความเปลี่ยนแปลงได้ หรือไม่แน่ใจว่าความคิดที่มีอยู่นั้นจะมีวิธีการดำเนินการอย่างไร หรือเยาวชนพร้อมลงมือทำยังแต่ขาดทรัพยากรในการดำเนินการ

เช่นเดียวกัน ความยากลำบากยังเกิดจากการที่ผู้ใหญ่มองเยาวชนเป็นข้อบกพร่องแทนที่จะเป็นทรัพยากร หรือแสดง “การเลือกปฏิบัติต่อคนที่อายุน้อยกว่า” บนพื้นฐานของสมมติฐานที่ว่าผู้ใหญ่ดีกว่าเด็ก และถือสิทธิที่จะปฏิบัติต่อเด็กโดยมิได้มีการทำข้อตกลงกันด้วย เหตุผลเรื่องความแตกต่างของช่วงวัย “ความเป็นผู้ใหญ่” นี้เองที่อาจทำให้เยาวชนตั้งคำถามต่อความชอบธรรมของตัวเอง หรือ “ซึมซับการกดขี่” โดยผู้ใหญ่และข้อจำกัดที่ผู้ใหญ่กำหนดต่อพวกเขา

“ความเป็นผู้ใหญ่” เป็นหนึ่งในอาการของโรคกลัววัยรุ่นแบบไม่รุนแรง ซึ่งเป็นภาวะที่ถูกอธิบายว่าเป็นความไม่ปกติหรือความหวาดกลัวที่ฝังแน่นหรือความรังเกียจวัยรุ่นหรือเยาวชน ภาวะนี้ถูกใช้กับสื่อ นักการเมือง นักสังคมศาสตร์ และนักปฏิบัติในสายอาชีพที่ผลิตซ้ำความเชื่อด้วยการตลาดเกี่ยวกับความปลอดภัย เช่น ระบบดูแลความปลอดภัยในบ้าน อุปกรณ์ตรวจโลหะ และโทรทัศน์วงจรปิด ซึ่งถูกขายให้แก่โรงเรียนด้วยความเชื่อว่า เยาวชนไว้ใจไม่ได้ ความหวาดกลัวเยาวชนของเจ้าหน้าที่ผู้ใหญ่นี้เองที่เป็นการกีดกันการมีส่วนร่วมสาธารณะและอาจส่งผลกระทบต่อสถานะของประชากรไทยหากยังไม่ได้รับการแทรกแซงเพื่อให้เกิดผลในทางตรงกันข้าม

แม้ว่าจะมีอุปสรรคอยู่มาก แต่องค์กรต่าง ๆ ก็มีทรัพยากรเพื่อสนับสนุนความคิดริเริ่มของเยาวชน ตัวอย่างเช่น มูลนิธิเอกชนและหน่วยงานรัฐบาลให้เงินสนับสนุนการมีส่วนร่วมในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ ทรัพยากรจากองค์กรเหล่านี้ให้โอกาสเยาวชนที่ต้องการทำงานเต็มเวลาหรือบางเวลาในสายอาชีพเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของเยาวชน เช่น ผู้ดำเนินการเต็มเวลาของหน่วยงานที่มีหน้าที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วม และผู้ทำงานด้านเยาวชนแบบบางเวลาที่หน่วยงานจ้าง เจ้าหน้าที่มูลนิธิ อาจารย์มหาวิทยาลัย และคุณครูในโรงเรียน ซึ่งเยาวชนเหล่านี้ต่างก็เคยเป็นแกนนำเยาวชนมาก่อนและมีความตั้งใจที่จะสนับสนุนการมีส่วนร่วมของเยาวชนรุ่นใหม่ต่อไป

โอกาสในการศึกษาเพื่อการมีส่วนร่วมของเยาวชนมีจำนวนมาก เช่น การศึกษาเพื่อความเป็นพลเมืองก็เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรมัธยมศึกษา ซึ่งหน่วยงานรัฐบาล เอกชน รวมถึงได้องค์กรที่แสวงหากำไรและไม่แสวงหากำไร ต่างก็ให้ความสนใจเกี่ยวกับการศึกษาเพื่อความเป็นพลเมือง ในโรงเรียนมัธยมบางโรงเรียนได้วางแกนกลางของหลักสูตรโดยมีความยุติธรรมทางสังคมเป็นตัวตั้ง ซึ่งถือเป็นรูปแบบพิเศษ เช่น Coalition School for Social Change หรือ Community High School for Social Justice นอกจากนี้ ยังมีโครงการฝึกงานเพื่อความพร้อมเยาวชนเป็นผู้จัดการระบบโดยมีชุมชนเป็นฐาน และโครงการสำหรับเยาวชนเพื่อฝึกอบรมการทำกิจกรรมรณรงค์อีกด้วย

3. สิ่งที่ต้องศึกษาต่อไป

ข้าพเจ้าขอสรุปเพื่อทบทวนประเด็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของเยาวชนในรูปแบบของการตั้งคำถามจากงานศึกษาวิจัยนี้ซึ่งจำเป็นต้องมีศึกษาต่อเพื่อให้รับคำตอบ ดังนี้

3.1 อายุที่เหมาะสมสำหรับการมีส่วนร่วมของเยาวชนคือเท่าใด

ปฏิบัติการทางสังคมควรเหมาะสมกับคุณลักษณะทางวัฒนธรรมและช่วงวัย ซึ่งคุณลักษณะที่แตกต่างกันของแต่ละกลุ่มมีผลต่อการมีส่วนร่วมและบทบาทของพันธมิตรที่ทำงานร่วมกัน ปฏิบัติการทางสังคมควรแสดงถึงความรู้ของกลุ่มประชาชนนั้น ๆ รวมถึงความเข้าใจในลักษณะเฉพาะของแต่ละกลุ่ม ตลอดจนสถานการณ์การทำงานของแต่ละกลุ่ม ทั้งนี้ การมีส่วนร่วมนั้นไม่มีรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งที่ที่สุด แต่กฎของการมีส่วนร่วมควรมีความยืดหยุ่นตามกลุ่มผู้ที่มีส่วนร่วม

ตัวอย่างเช่น การศึกษาลักษณะพิเศษที่ทำให้เยาวชนแตกต่างจากคนกลุ่มอื่น การศึกษาพฤติกรรมและความเชื่อของเยาวชน การศึกษา รูปแบบวิธีการมีส่วนร่วม การกำหนดทิศทางอำนาจ รูปแบบความขัดแย้ง และรูปแบบการสื่อสารของเยาวชน ตลอดจนวิธีการรวมกลุ่ม พบปะกัน รูปแบบการตัดสินใจ และร่างแผนโครงการที่มีความเหมาะสมกับช่วงวัยควรมีลักษณะอย่างไร

3.2 ยุทธศาสตร์ด้านการมีส่วนร่วมของเยาวชนแบบใดที่มีศักยภาพในการเสริมพลังแก่เยาวชนมากที่สุด

การเสริมพลังเป็นกระบวนการหลายระดับที่ก่อให้เกิดผลทั้งในระดับบุคคล องค์กร และชุมชน ซึ่งกระบวนการเสริมพลังจะเกิดขึ้นได้เมื่อบุคคลได้เข้ามามีส่วนร่วมเสริมพลังทั้ง 3 ระดับ คือ ในระดับปัจเจก การพัฒนาองค์กร และการเปลี่ยนแปลงชุมชน

หากยุทธศาสตร์เป็นทรัพยากรในการปฏิบัติงานเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมแล้ว ยุทธศาสตร์แบบใดมีศักยภาพสูงสุดในการเสริมพลัง ยุทธศาสตร์ในฐานะที่เป็นทรัพยากรสำหรับการมีส่วนร่วม จำเป็นหรือไม่ที่คนจำนวนหนึ่งจะเป็นผู้จัดทำยุทธศาสตร์ ส่งเสริมหรือพัฒนาการบริการให้กับเยาวชน หากเยาวชนนั้นเป็นชาวแอฟริกา เอเชีย ยุโรป ตะวันออกกลาง หรือละตินอเมริกา มีความแตกต่างทางเพศ รายได้ ความคิดเห็นต่อสังคม ระดับความสนใจต่อบริการทางสังคม ปฏิบัติการทางสังคม

3.3 สมรรถนะใดที่ช่วยเตรียมความพร้อมให้แก่เยาวชนในการมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในสังคมประชาธิปไตย

ใครกันบ้างที่มีส่วนรับผิดชอบต่อการเตรียมความพร้อมเยาวชนสำหรับระบอบประชาธิปไตย ไม่ว่าจะเป็นครอบครัว โรงเรียน รัฐบาล องค์กร สื่อ หรือชุมชน ต่างก็มีความรับผิดชอบร่วมกันแล้ว คำถามสำคัญคือแล้วใครเป็นผู้รับผิดชอบหลัก ระบอบประชาธิปไตยต้องการสมรรถนะแบบใด และการเรียนการสอนแบบใดที่จะนำพาเยาวชนไปถึงจุดนั้น คำถามเหล่านี้จะนำนักบรรณารักษ์ผู้ใหญ่ไปสู่งานสรุปที่ว่าทุกคนต่างล้วนมีความรับผิดชอบ กล่าวในอีกทางหนึ่งคือหากทุกคนเป็นผู้รับผิดชอบแล้วก็อาจแปลได้ว่าไม่มีใครเป็นผู้รับผิดชอบหลักนั่นเอง

ในสังคมประชาธิปไตยที่มีความหลากหลายนั้น หากประชาธิปไตยหมายถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนและประชาชนมีความหลากหลายแล้ว การมีส่วนร่วมของประชาชนควรมีความแตกต่างหลากหลายในแนวคิดได้บ้าง

การศึกษาในกลุ่มปฏิบัติแบบพหุนิยมอาจเน้นย้ำข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะทางสังคม มรดกทางวัฒนธรรม และจารีตประเพณีของกลุ่มหนึ่ง ๆ ซึ่งอาจรวมถึงการรับรู้ของกลุ่มและตำแหน่งแห่งที่ของกลุ่มในชุมชน ตลอดจนการรับรู้ตนเองของสมาชิกกลุ่มและการรับรู้ของกลุ่มอื่น และการรับรู้ว่าคนอื่นมีมุมมองต่อกลุ่มตนอย่างไร การศึกษาสำหรับประชาธิปไตยจึงเป็นความรับผิดชอบของสังคม ซึ่งเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาและสามารถตั้งคำถามที่มักไม่ได้มีเพียงคำตอบเดียว

3.4 หากการมีส่วนร่วมของเยาวชนมีความพหุวัฒนธรรม แทนที่จะเป็นพหุนิยมหรือเป็นแบบวัฒนธรรมเดียว จะมีความแตกต่างอย่างไร

การมีส่วนร่วมของเยาวชนส่วนใหญ่ดำเนินการในระดับชุมชน แต่หากการมีส่วนร่วมนั้นถูกสร้างในรูปแบบพหุวัฒนธรรมจะเป็นอย่างไร กิจกรรมใดมีความเหมาะสมสำหรับชุมชนพหุวัฒนธรรม ในชุมชนพหุวัฒนธรรมนั้นการประชุมและการตัดสินใจควรมีกระบวนการอย่างไร ผู้เข้าร่วมมีบทบาทอย่างไร และพวกเขาจะได้รับการเตรียมพร้อมอย่างไร

การมีส่วนร่วมแบบพหุวัฒนธรรมมีความสำคัญในสังคมประชาธิปไตย ซึ่งมีประชากรที่มีความหลากหลายทั้งในเชิงสังคมและวัฒนธรรม นั้นมีมากขึ้น การเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ในสังคมจึงเป็นความท้าทายสำหรับชุมชนในการพัฒนาศักยภาพของตัวเอง อาจกล่าวได้ว่าอนาคตของสังคมเหล่านี้ส่วนหนึ่งจะขึ้นอยู่กับความสามารถในการยอมรับความแตกต่างและการสร้างสะพานเชื่อมโยงกลุ่มต่าง ๆ

“การมีส่วนร่วมแบบพหุวัฒนธรรม” แตกต่างจาก “การมีส่วนร่วมแบบวัฒนธรรมเดียว” ในชุมชนที่สมาชิกมีลักษณะทางสังคมที่ค่อนข้างคล้ายคลึงกันและมีเป้าหมายร่วมกัน แตกต่างจาก “การมีส่วนร่วมแบบพหุนิยม” ซึ่งชุมชนมีสมาชิกที่มีความแตกต่างมารวมกลุ่มกันเพื่อแข่งขันหรืออาจรวมกับกลุ่มอื่น ๆ หากเราตั้งสมมติฐานว่าประชาธิปไตยในอนาคตจะมีลักษณะหลากหลายแล้ว การมีส่วนร่วมของเยาวชนจะมีความแตกต่างจากมุมมองพหุวัฒนธรรมอย่างไร

4. สรุป

เยาวชนมีส่วนร่วมในองค์กรในระดับชุมชน การมีส่วนร่วมนั้นมีรูปแบบ ยุทธศาสตร์ และกิจกรรมที่หลากหลายสำหรับความคิดริเริ่มที่กระทบต่อเยาวชนและชุมชนของพวกเขา อีกทั้งยังมีอุปสรรคและโอกาสสำหรับการพัฒนาในอนาคต

แม้เยาวชนจะได้เข้ามามีส่วนร่วม แต่การมีส่วนร่วมของเยาวชนแต่ละคนนั้นไม่เท่าเทียมกัน เยาวชนบางคนมีส่วนร่วมทางการเมืองด้วยความกระตือรือร้น ในขณะที่บางคนอาจมีส่วนร่วมเช่นเดียวกันหรือไม่ก็ได้ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ ส่วนที่เหลืออาจไม่มีส่วนร่วมเลย หรือมีส่วนร่วมเพียงเล็กน้อยเท่านั้น ผู้เข้าร่วมในกิจกรรมทางการเมืองที่มึนทึบหนักแน่นที่สุดปกติมักมีรายได้ การศึกษา และสถานะทางเศรษฐกิจสังคมสูงกว่าประชากรทั่วไป

เยาวชนที่มีรายได้ต่ำกว่ามักมีส่วนร่วมทางการเมืองน้อยกว่ากลุ่มเยาวชนที่มีรายได้สูง แต่ปรากฏการณ์นี้ก็มีคำอธิบายและหลักฐานว่าเยาวชนกลุ่มดังกล่าวมักรวมตัวเพื่อมีส่วนร่วมในประเด็นที่สำคัญกับพวกเขาในเขตที่ถูกละเลยหรือถูกแบ่งแยก พวกเขาอาจไม่ได้มีส่วนร่วมในการลงคะแนนเสียงมากเท่ากับกลุ่มอื่น แต่พวกเขาถือปฏิบัติในประเด็นใกล้ตัวเช่นโรงเรียนที่ไม่ปลอดภัยและชุมชนที่อันตราย

ในประเด็นการมีส่วนร่วมของเยาวชนนั้นมีสิ่งที่สามารถศึกษาเพิ่มเติมอีกได้เสมอ แต่กรอบแนวคิดหรือโครงสร้างทางญาณวิทยาแบบใดที่จะใช้เป็นแนวทางสำหรับทฤษฎีและการปฏิบัติ หากพัฒนาศาสตร์นี้เป็นผลมาจากยุทธศาสตร์แล้ว พัฒนาการที่ว่านี้ควรมีลักษณะอย่างไร

คำตอบอาจจะเป็นไปได้ทั้ง “การบริการเยาวชน” ที่ตอบสนองต่อปัญหา “การพัฒนาเยาวชน” ที่ส่งเสริมการป้องกันปัญหา “การพัฒนาเยาวชนในเชิงบวก” สร้างชุมชนที่สนับสนุน หรือ “ผู้นำเยาวชน” ที่ช่วยสร้างบทบาทผู้นำแก่เยาวชน หรือน่าจะเป็น “การบริการชุมชน” ที่ช่วยเหลือผู้ไร้บ้าน หรือ “ปฏิบัติการทางสังคม” ที่ช่วยพวกเขาละเลยกลุ่มปฏิบัติการเพื่อต่อต้านการไร้ที่อยู่อาศัย หรือ “การมีส่วนร่วมของพลเมือง” ที่ให้พวกเขาเข้ามามีส่วนร่วมในนโยบายด้านที่อยู่อาศัย หรือ “การพัฒนาชุมชน” ที่พัฒนาโครงการที่อยู่อาศัยในระดับท้องถิ่น กระบวนการที่แบบใดที่สามารถส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมได้มากกว่า

บทความชิ้นนี้ได้รวบรวมหลักฐานเชิงวิชาการจากสาขาวิชาและความเชี่ยวชาญที่หลากหลาย โดยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าการชี้ให้เห็นข้อเสนอทั่วไปและคำถามที่ยังไม่ได้รับคำตอบจะช่วยให้ผู้ที่มีความสนใจได้รับความชัดเจนเกี่ยวกับการศึกษาในประเด็นนี้ต่อไปในอนาคตมากขึ้น

အာဂ်

- Arnstein, S. R. (1969). A ladder of citizen participation. *Journal of the American Institute of Planners*, 35, 216-224.
- Astroth, K. (1994). Beyond ephebiophobia: problem adults or problem youths? (fear of adolescents). *Phi Delta Kappan*. January, 1, 1994.
- Boulden, W. T. (2007). Youth leadership, racism, and intergroup dialogue. *Journal of Ethnicity & Cultural Diversity in Social Work*, 15, 1-26.
- Boyer, E. L. (1997). *Scholarship reconsidered: priorities of the professoriate*. San Francisco: Jossey-Bass.
- Butler, J. (2000). Democracy, diversity, and civic engagement. *Academe*, 86, 52-55. Camino, L., & Zeldin, S. (2002). From periphery to center: Pathways for youth civic engagement in the day-to-day life of communities. *Applied Developmental Science*, 6, 213-220.
- Cammarota, J., & Ginwright, S. (2007). Youth activism in the urban community: Learning critical civic praxis within community organizations. *International Journal of Qualitative Studies in Education*, 20, 693-710.
- Chawla, L. (Ed.). (2002). *Growing Up in an Urbanizing World*. Paris/ London: Earthscan/ Unesco.
- Cheadle, A., Wagner, A., Walls, M., Diehr, P., Bell, M., McBride, et al. (2001). The effect of neighborhood-based community organizing: results from the Seattle minority youth health project. *Health Services Research*, 36, 671-689.
- Checkoway, B., & Richards-Schuster, K. (2006). Youth participation for educational reform in low-income communities of color. In S. Ginwright (Ed.), *Beyond Resistance: Youth Activism and Community Change*. New York: Routledge.
- Checkoway, B. (1995). Six strategies of community change. *Community Development Journal*, 30, 2-20.
- Checkoway, B. (1997). Core concepts for community change. *Journal of Community Practice*, 4, 11-29.
- Checkoway, B. (1998). Involving young people in neighborhood development. *Children and Youth Services Review*, 20, 765-795.
- Checkoway, B. (2007). Community change for diverse democracy. *Community Development Journal*, 42, 1-12.
- Checkoway, B. (2009). Youth civic engagement for dialogue and diversity at the metropolitan level. *The Foundation Review*, 1, 41-50.
- Checkoway, B., Figueroa, L., & Richards-Schuster, K. (2008). Youth force in the South Bronx. In M. Flynn, & D. C. Brotherton (Eds.), *Globalizing the Streets: Cross-Cultural Perspectives on Youth, Social Control, and Empowerment*. New York: Columbia University Press.
- Checkoway, B., Allison, T., & Montoya, C. (2005). Youth participation in public policy at the municipal level. *Children and Youth Services Review*, 27, 1149-1162.
- Checkoway, B., Richards-Schuster, K., Abdullah, S., Aragon, M., Facio, E., Figueroa, L., et al. (2003). Young people as competent citizens. *Community Development Journal*, 38, 298-309.
- Colby, A., Beaumont, E., Ehrlich, T., & Corngold, J. (2007). *Educating for democracy: Preparing undergraduates for responsible political engagement*. San Francisco: Jossey-Bass.
- Delgado, M., & Staples, L. (2008). *Youth-led community organizing*. New York: Oxford University Press.
- Dessel, A., & Rogge, M. E. (2009). Evaluation of intergroup dialogue: A review of the empirical literature. *Conflict Resolution Quarterly*, 26, 199-238.
- Driskell, D. (2001). *Creating better cities with children and youth*. Paris/ London: UNESCO/Earthscan.
- Dudley, R. L., & Gitelson, A. R. (2003). Civic education, civic engagement, and youth civic development. *Political Science Politics*, 36, 263-267.
- Duke, N. N., Skay, C. L., Pettingell, S. L., & Borowsky, I. W. (2009). From adolescent connections to social capital: Predictors of civic engagement in young adulthood. *Journal of Adolescent Health*, 44, 161-168.
- Eccles, J., & Barber, B. (1999). Student council, volunteering, basketball, or marching band: What kind of extracurricular involvement matters? *Journal of Adolescent Research*, 14, 10-43.
- Evans, S. D., & Prilleltensky, I. (2007). Youth and democracy: Participation for personal, relational, and collective well-being. *Journal of Community Psychology*, 35, 681-692.
- Farmer, G. L. (2006). African American males' civic engagement: the importance of social organization involvement and friendship diversity. *Journal of African American Men*, 10, 51-68.
- Finn, J. (2001). Text and turbulence: Representing adolescence as pathology in the human services. *Childhood*, 8, 167-191.

- Flanagan, C., & Levine, P. (2010). Civic engagement and the transition to adulthood. *The Future of Children*, 20(1), 159-179.
- Flanagan, C., Syvertsen, A. K., & Stout, M. D. (2007). *Civic measurement models: Tapping adolescents' civic engagement*. College Park: Center for Information & Research on Civic Learning & Engagement, University of Maryland.
- Frank, K. I. (2006). The potential of youth participation in planning. *Journal of Planning Literature*, 20, 351-370.
- Ginwright, S., Noguera, P., & Cammarota, J. (Eds.). (2006). *Beyond Resistance: Youth Activism and Community Change*. New York: Routledge.
- Ginwright, S., & Cammarota, J. (2009). Youth activism in the urban community: Learning critical civic praxis within community organizations. *International Journal of Qualitative Studies in Education*, 20(6), 693-710.
- Giroux, H. (2003). *The abandoned generation: Democracy beyond the culture of fear*. New York: Palgrave.
- Giroux, H. (2004). *Take back high education: Race, youth, and the crisis of democracy in the post-civil rights era*. New York: Palgrave.
- Grossberg, L. (2005). *Caught in the crossfire: Kids, politics, and America's future*. New York: Paradigm Publishers.
- Hall, G. (2008). Civic connections: practicing democracy through debate clubs in the out- of-school time hours. In S. L. Hill (Ed.), *After School Matters: Creative Programs that Connect Youth Development and Student Achievement*. Thousand Oaks: Corwin Press.
- Hart, D., & Donnelly, T. M. (2007). High school community service as a predictor of adult voting and volunteering. *American Education Research Journal*, 44, 197-219.
- Hart, R. A. (1997). *Children's participation: The theory and practice of involving young citizens in community development and environmental care*. London: Earthscan. Hart, R. A. (1992). *Children's Participation: From Tokenism to Citizenship*. Florence: UNICEF International Child Development Center.
- Johnson, V., Ivan-Smith, E., Gordon, G., Pridmore, P., & Scott, P. (Eds.). (1998). *Stepping Forward: Children and Young People's Participation in the Development Process*. London: Intermediate Technology Publications.
- Kurth-Schai, R. (1988). The role of youth in society: A reconceptualization. *Educational Forum*, 53, 113-132.
- Lepischak, B. (2004). Building community for Toronto's lesbian, gay, bisexual, transsexual and transgender youth. *Journal of Gay & Lesbian Social Services*, 16, 81-98.
- Levine, P. (2007). *The future of democracy: Developing the next generation of American citizens*. Medford: Tufts University Press.
- Levine, P. (2008). The civic engagement of young immigrants: Why does it matter? *Applied Development Science*, 12(2), 102-104.
- McLaughlin, M., Irby, M., & Langman, J. (2002). *Urban sanctuaries: Neighborhood organizations in the lives and futures of inner-city youth*. San Francisco: Jossey-Bass. Midratta, K., Shah, S., & McAlister, S. (2009). *Community organizing for stronger schools: Strategies and successes*. : Harvard University Press.
- Morrissey, J. (2000). Indicators of citizen participation: Lessons from learning teams in rural EZ/EC communities. *Community Development Journal*, 35, 59-74.
- Mullahey, R., Susskind, Y., & Checkoway, B. (2000). *Youth participation in community planning*. Chicago: American Planning Association.
- Oakes, J., & Rogers, J. (2006). *Learning power: Organizing for education and justice*. New York: Teachers College Press.
- Obradovic, J., & Masten, A. (2007). Developmental antecedents of young adult civic engagement. *Applied Developmental Science*, 11(1), 2-19.
- Pancer, A. M., Pratt, M., Hunsberger, B., & Alisat, S. (2007). Community and political involvement in adolescence: What distinguishes the activists from the uninvolved? *Journal of Community Psychology*, 35, 741-759.
- Quiroz-Martinez, J. Q., HoSang, D., & Villarosa, L. (2004). *Changing the rules of the game: Youth development and structural racism*. Washington: Youth and Racial Equity Project.

- Rajani, R. (2000). The Case for Youth Participation. Unpublished paper.
- Rajani, R. (2001). The participation rights of adolescents: A strategic approach. New York: UNICEF.
- Rajani, R. (Ed.). (2000). The Political Participation of Children. Cambridge: Harvard Center for Population and Development Studies.
- Richards-Schuster, K., & Checkoway, B. (2009). Youth participation in public policy at the local level: new lessons from Michigan municipalities. *National Civic Review*, 30, 26–30. Rivera, F. G., & Erlich, J. L. (Eds.). (1998). *Community Organizing in a Diverse Society*. Boston: Allyn and Bacon.
- Schulz, A. J., Israel, B. A., Zimmerman, M. A., & Checkoway, B. N. (1995). Empowerment as a multi-level construct: perceived control at the individual, organizational and community levels. *Health Education Research*, 10, 309–327.
- Sherrod, L., & Lauckhardt, J. W. (2008). Cultivating civic engagement. In S. J. Lopez (Ed.), *Positive Psychology: Exploring the Best in People: Pursuing Human Flourishing*. Westport: Greenwood Publishing Group.
- Sherrod, L. R., & Spiewak, G. S. (2008). Possible interrelationships between civic engagement, positive youth development, and spirituality/religiosity. In R. M. Lerner, R. W. Roeser, & E. Phelps (Eds.), *Positive Youth Development and Spirituality: From Theory to Research*. West Conshohocken: Templeton Foundation Press.
- Sherrod, L., Torney-Purta, J., & Flanagan, C. (Eds.). (2010). *Handbook of research on civic engagement in youth*. New York: Wiley.
- Su, C. (2009). *Streetwise for book smarts: grassroots organizing and education reform in the Bronx*. Ithaca: Cornell University Press.
- Torney-Purta, J., Barber, C. H., & Wilkenfeld, B. (2007). Latino adolescents' civic development in the United States: Research results from the IEA civic education study. *Journal of Youth and Adolescence*, 36, 111–125.
- Watts, R. J., & Flanagan, C. (2007). Pushing the envelope on youth civic engagement: A developmental and liberation psychology perspective. *Journal of Community Psychology*, 35(6), 779–792.
- Wray-Lake, L., Syvertsen, A. K., & Flanagan, C. (2008). Contested citizenship and social exclusion: adolescent Arab American immigrants' views of the social contract. *Applied Developmental Science*, 12(2), 84–92.
- Youniss, J., Bales, S., & Christmas-Best, V. (2002). Youth civic engagement in the twenty-first century. *Journal of Research on Adolescence*, 41, 121–148.
- Zeldin, S. (2004). Youth as agents of adult and community development: Mapping the processes and outcomes of youth engaged in organizational governance. *Applied Developmental Science*, 8, 75–90.
- Zeldin, S., Larson, R., & Camino, L. (2005). Youth-adult relationships in community programs: diverse perspectives on good practices. *Journal of Community Psychology*, 33(1), 1–135 (January 2005).
- Zukin, C., Keeter, S., Andolina, M., Jenkins, K., & Delli-Carpini, M. X. (2006). *A new engagement? Political participation, civic life, and the changing American citizen*. New York: Oxford University Press.
- Zuniga, X., Nagda, B. R., Chesler, M., & Adena Cytron-Walker, A. (2007). *Intergroup Dialogue in Higher Education: Meaningful Learning About Social Justice*. San Francisco: Jossey-Bass.
- UNICEF.
- Rajani, R. (Ed.). (2000). The Political Participation of Children. Cambridge: Harvard Center for Population and Development Studies.
- Richards-Schuster, K., & Checkoway, B. (2009). Youth participation in public policy at the local level: new lessons from Michigan municipalities. *National Civic Review*, 30, 26–30. Rivera, F. G., & Erlich, J. L. (Eds.). (1998). *Community Organizing in a Diverse Society*. Boston: Allyn and Bacon.
- Schulz, A. J., Israel, B. A., Zimmerman, M. A., & Checkoway, B. N. (1995). Empowerment as a multi-level construct: perceived control at the individual, organizational and community levels. *Health Education Research*, 10, 309–327.
- Sherrod, L., & Lauckhardt, J. W. (2008). Cultivating civic engagement. In S. J. Lopez (Ed.), *Positive Psychology: Exploring the Best in People: Pursuing Human Flourishing*. Westport: Greenwood Publishing Group.
- Sherrod, L. R., & Spiewak, G. S. (2008). Possible interrelationships between civic

- engagement, positive youth development, and spirituality/religiosity. In R. M. Lerner, R. W. Roeser, & E. Phelps (Eds.), *Positive Youth Development and Spirituality: From Theory to Research*. West Conshohocken: Templeton Foundation Press.
- Sherrod, L., Torney-Purta, J., & Flanagan, C. (Eds.). (2010). *Handbook of research on civic engagement in youth*. New York: Wiley.
- Su, C. (2009). *Streetwise for book smarts: grassroots organizing and education reform in the Bronx*. Ithaca: Cornell University Press.
- Torney-Purta, J., Barber, C. H., & Wilkenfeld, B. (2007). Latino adolescents' civic development in the United States: Research results from the IEA civic education study. *Journal of Youth and Adolescence*, 36, 111-125.
- Watts, R. J., & Flanagan, C. (2007). Pushing the envelope on youth civic engagement: A developmental and liberation psychology perspective. *Journal of Community Psychology*, 35(6), 779-792.
- Wray-Lake, L., Syvertsen, A. K., & Flanagan, C. (2008). Contested citizenship and social exclusion: adolescent Arab American immigrants' views of the social contract. *Applied Developmental Science*, 12(2), 84-92.
- Youniss, J., Bales, S., & Christmas-Best, V. (2002). Youth civic engagement in the twenty-first century. *Journal of Research on Adolescence*, 41, 121-148.
- Zeldin, S. (2004). Youth as agents of adult and community development: Mapping the processes and outcomes of youth engaged in organizational governance. *Applied Developmental Science*, 8, 75-90.
- Zeldin, S., Larson, R., & Camino, L. (2005). Youth-adult relationships in community programs: diverse perspectives on good practices. *Journal of Community Psychology*, 33(1), 1-135 (January 2005).
- Zukin, C., Keeter, S., Andolina, M., Jenkins, K., & Delli-Carpini, M. X. (2006). *A new engagement? Political participation, civic life, and the changing American citizen*. New York: Oxford University Press.
- Zuniga, X., Nagda, B. R., Chesler, M., & Adena Cytron-Walker, A. (2007). *Intergroup Dialogue in Higher Education: Meaningful Learning About Social Justice*. San Francisco: Jossey-Bass

ReThink Urban Spaces

ริทคิดู Thai-European Youth Forum on
Urban Community Development

- ✉ rtus-bangkok@goethe.de
- ☎ 02 108 8233
- 🌐 www.rtus-th.org
- 📘 ReThinkUrbanSpaces